Het woord van de waarheid recht snijden

door: Gerard Oudijn

www.gezondewoorden.nl

1. Inleiding

Iedereen die zich beroept op de Bijbel als Gods woord, maakt daarin, bewust of onbewust, onderscheid tussen wat wél en wat niet voor hem bestemd is. Vaak zal dat redelijk ongemerkt gebeuren. Als je opgegroeid bent in een bepaald kerkgenootschap, hanteer je de verdeling die men daar maakt. Ik ken niemand die gelooft dat de hele Schrift rechtstreeks aan hem gericht is. Er zullen niet veel gelovigen zijn die:

- alle spijswetten en andere wetten uit het Oude Testament houden
- alle "hoogtijden van JAHWEH" vieren (Leviticus 23)
- het rechteroog verwijderen of de rechterhand afhakken, wanneer die hen ergert (Matth.5:29-30)
- enz.

In dit verband zegt Paulus tegen Timotheüs:

> *2 Timotheüs 2 (naar ISA)*
> [15] Beijver jezelf wel beproefd voor God te presenteren, als een werker, die zich niet hoeft te schamen, maar die het woord van de waarheid recht snijdt.

betrouwbaar
In dit hoofdstuk wijst Paulus Timotheüs op zijn loopbaan in de dienst aan God. Hij vergelijkt hem met een soldaat (:3), een atleet (:5) en een hardwerkende landbouwer (:6).
Timotheüs zou zich beijveren "zich wel beproefd voor God te presenteren". Dat wil zeggen: iemand te zijn die door God betrouwbaar en degelijk bevonden wordt, omdat hij zijn taak zorgvuldig en trouw uitvoert. Het punt waarop Paulus in dit verband de nadruk legt, is het woord van de waarheid recht snijden.

Timotheüs, en ook wij, zouden het woord van de waarheid recht snijden, dat is: op de juiste wijze verdelen en onderscheid maken tussen wat wel en niet rechtstreeks aan ons gericht is, en tussen wat wel en niet voor onze tijd bedoeld is. Maar hoe doen we dat?

2. verdeling tussen het oude en het nieuwe testament?

Veel gelovigen maken onderscheid tussen wat in de Bijbel wel en niet rechtstreeks aan hen geschreven is, door de scheidslijn te trekken tussen het Oude en Nieuwe Testament. Het Oude Testament is dan voor Israël en het Nieuwe Testament is bestemd voor ons: gelovigen uit de natiën. Maar wat zegt het nieuwe testament ons zelf? Waar zond Jezus Zijn discipelen (de Twaalf) naartoe?

> *Mattheüs 10 (naar ISA)*
> [5] Jezus vaardigde deze twaalf af, en Hij gaf hen opdracht, en Hij zei: Jullie zullen niet heengaan op een weg van de natiën, en jullie zullen geen stad van Samaritanen binnengaan;
> [6] maar ga veel meer naar de verloren schapen van het huis van Israël.

niet naar de natiën
Jezus zond de Twaalf naar de verloren schapen van het huis van Israël en Hij zegt daarbij nadrukkelijk dat ze niet tot de natiën zouden gaan. Aan Israël was beloofd dat wanneer de Messias zou komen, alle volkeren via een gelovig en bekeerd Israël gezegend zouden worden (Jes.2:2-4; 49:5-6; 60:1-3). De Twaalf gingen naar Israël, omdat eerst Israël hersteld moest worden. Pas dan zouden de natiën in beeld komen en zou via Israël het Koninkrijk wereldwijd gevestigd worden (Dan.2:44; 7:27).

de Kanaänitische vrouw
In het evangelie naar Mattheüs vinden we een gedeelte waarin duidelijk wordt geïllustreerd dat Jezus slechts gezonden was tot het Joodse volk.

> *Mattheüs 15 (naar ISA)*
> [22] En zie, een Kanaänitische vrouw van de grensgebieden kwam uit, en zij riep, en zij zei: Ontferm je over mij, Heer! Zoon van David, mijn dochter is op kwalijke wijze demonisch bezeten.
> [23] Maar Hij antwoordde haar geen woord, en zijn leerlingen kwamen naar Hem toe, en zij vroegen Hem, en zij zeiden: Stuur haar weg, want zij roept ons achterna.
> [24] En Hij antwoordde, en Hij zei: Ik ben slechts afgevaardigd tot de verloren schapen van het huis van Israël.

slechts tot Israël
Jezus zegt hier, tijdens Zijn bediening op aarde, dat Hij slechts gezonden is tot Israël. Hij wilde niet ingaan op het verzoek van een Kanaänitische vrouw, een vrouw uit de natiën. Ook Jezus was volgens Zijn eigen woorden specifiek gezonden tot Israël, net zoals we dat eerder van de twaalf discipelen zagen.

> [25] Maar zij kwam, en zij aanbad Hem, en zij zei: Heer, help mij!
> [26] Maar Hij antwoordde en zei: Het is niet goed het brood van de kinderen te nemen, en het voor de hondjes te werpen.

Het klinkt ons wellicht nogal grof in de oren hoe Jezus deze heidense vrouw afwijst. Het brood van de kinderen (>Israël) zou niet aan de hondjes (>heidenen) gegeven worden. Maar hiermee bevestigt Jezus Zijn woorden uit vers 24, dat Hij slechts was gezonden tot het huis van Israël.

> [27] Maar zij zei: Ja, Heer, want ook de hondjes eten van de kruimeltjes, die van de tafel van hun heren vallen.
> [28] Toen antwoordde Jezus, en Hij zei tegen haar: O, vrouw, groot is jouw geloof! Het zal gebeuren, zoals jij het wil! En haar dochter werd gezond vanaf dat uur.

groot geloof
De vrouw zegt dat ook de hondjes van de kruimeltjes eten die van de tafel van de heren vallen. Zij erkent hiermee de bijzondere positie van het Joodse volk en de roeping van Jezus voor het huis van Israël. Maar ze liet ook zien dat ze geloofde dat slechts een paar kruimeltjes genoeg waren om haar dochter te genezen. En zo gebeurt het. Jezus prijst haar grote geloof en haar dochter wordt vanaf dat uur gezond.

eerst Israël, dan de volken
Ook in die tijd kon iemand uit de natiën komen tot de God van Israël. Niet-Joden konden zich bij Israël aansluiten als Jodengenoot (>proseliet). Denk bijvoorbeeld aan Rachab (Jozua 2; 6:25) en Ruth (1:16-17). Zo wordt er ook gesproken over “Joden en proselieten” (Hand. 2:10; 6:5).
Als de Messias zou komen, zou eerst Israël zich bekeren en via een gelovig Israël het Messiaanse rijk worden gevestigd over alle volkeren.

geestelijk voedsel
Het brood is hier een beeld van wat aan Israël, de kinderen, gegeven was (Rom 3:2). De hondjes staan voor degenen uit de natiën. Het brood dat wij vinden in de evangeliën, zoals in Mattheüs 15, is niet voor de hondjes. Honden zijn een beeld van niet-Joden, heidenen.

Het geestelijk voedsel zoals wij dit vinden in Mattheüs is niet rechtstreeks voor ons gegeven. Wij zouden het niet tot ons nemen als brood dat voor ons bedoeld is. Wij kunnen echter wel degelijk lering trekken uit de woorden die Jezus sprak tot Israël (2 Tim.3:16). Wij kunnen Gods plan met Israël ontdekken in de gebeurtenissen, zoals bijvoorbeeld de vele wondertekenen die we in de evangeliën vinden.

Wie de evangeliën leest, ziet dat Jezus tijdens Zijn aardse bediening gezonden was tot het volk van Israël. De beschrijving van Zijn aardse loopbaan die we vinden in de evangeliën laat dit duidelijk zien (zie bijvoorbeeld Matth. 1:21; 2:6; 4:23; 15:28; Marc. 7:6; Luk. 7:16; 24:21).

Paulus
Dat Jezus in Zijn aardse wandel was gezonden tot Israël, wordt ook bevestigd door de apostel Paulus:

> *Romeinen 15 (naar ISA)*
> [8] Want ik zeg, dat Christus een dienaar van de besnijdenis is geworden, voor de waarheid van God, om de beloften van de vaderen te bevestigen.

In de evangeliën vinden we de beschrijving van Jezus' wandel op aarde. Ten tijde van de geschiedenis met de Kanaänitische vrouw was de Heer Jezus gezonden tot het Joodse volk. Hij is echter Heer van allen (Hand. 10:36; Rom. 10:12) en hoewel de Kanaänitische vrouw niet welkom was aan Israëls tafel, gaf Jezus haar wel wat zij nodig had: kruimeltjes van de zegeningen die bedoeld zijn voor Israël.

3. de hele Schrift is voor ons, maar de hele Schrift gaat niet over ons

De hele Schrift is nuttig voor ons en we kunnen uit heel de Schrift leren. Maar de hele Schrift is niet rechtstreeks aan ons gericht. Anders gezegd: de hele Schrift is *voor* ons, maar de hele Schrift gaat niet *over* ons.

> *2 Timotheüs 3 (naar ISA)*
> [16] Heel de Schrift is door God geïnspireerd, en is heilzaam tot onderwijzing, tot aantoning, tot opvoeding, die in rechtvaardigheid is.
> [17] opdat de mens van God toegerust zal zijn, tot elk goed werk volkomen toebereid.

> *Romeinen 15 (naar ISA)*
> [4] Want al wat tevoren geschreven werd, werd tot onze onderwijzing geschreven, opdat wij door het verduren en de bemoediging van de Schriften hoop zullen hebben.

de Twaalf
Jezus en de Twaalf waren Joden. Zij behoorden tot Israël en richtten hun woorden rechtstreeks tot Israël. Ook in de brieven vinden we woorden die rechtstreeks gericht zijn aan Israël in de verstrooiing:

> *Jakobus 1 (naar ISA)*
> [1] Jakobus, een slaaf van God, en van de Heer Jezus Christus, aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing (Grieks: diaspora) zijn: Verheug je!

1 Petrus 1 (naar ISA)
[1] Petrus, apostel van Jezus Christus, aan de in het buitenland wonende uitverkorenen van de verstrooiing (Grieks: diaspora) in Pontus, Galatië, Cappadocië, Asia en Bithynië.

Deze brieven bevatten woorden gericht aan de twaalf stammen en aan hen die in de verstrooiing zijn: Joden verstrooid onder de natiën. (Deut. 28:64). De twaalf discipelen waren immers gezonden tot het huis van Israël, zoals we eerder zagen in Mattheüs 10:6.

In het boek Handelingen lees je dan ook dat Petrus, als woordvoerder van de Twaalf, zich richt tot het volk van Israël (2:14, 22, 36; 3:12; 4:8; 5:29-31).

4. Paulus, apostel van de natiën

Jezus was tijdens Zijn aardse wandel gezonden tot het volk Israël en dat gold ook voor de Twaalf. Maar waar vinden wij dan in de Schrift de boodschap die rechtstreeks aan ons is gericht? Bij de apostel Paulus. Hij is de apostel van de natiën.

Paulus ontving zijn boodschap niet van Jezus op aarde, maar van de opgewekte Christus, vanuit de hemel.

Galaten 1 (naar ISA)
[11] Want ik maak jullie bekend, broeders, dat het evangelie dat door mij geëvangeliseerd wordt, niet naar de mens is.
[12] Want ook ik ontving het niet van een mens, noch werd ik onderwezen, maar door een onthulling van Jezus Christus.

De boodschap die aan Paulus was toevertrouwd was niet bestemd voor één volk, maar voor alle volkeren, zonder onderscheid. In deze huidige tijd neemt God Zich een volk uit de natiën voor Zijn naam (Hand. 15:14).

Romeinen 11 (naar ISA)
[13] En ik zeg tot jullie, de natiën: in zoverre ik dan, inderdaad, de apostel van de natiën ben, verheerlijk ik mijn bediening...

Galaten 2 (naar ISA)
[8] want Hij, die in Petrus werkzaam is tot afvaarding van de besnijdenis, is ook werkzaam in mij, voor de natiën -
[9] en wanneer zij de genade erkenden, die aan mij gegeven wordt, geven Jakobus, Kefas en Johannes, die steunpilaren schijnen te zijn, aan mij en Barnabas de rechterhand van gemeenschap: wij, inderdaad, voor de natiën, en zij voor de besnijdenis.

Efeziërs 3 (naar ISA)
[8] Aan mij, de allergeringste van alle heiligen, werd deze genade gegeven, om aan de natiën te evangeliseren de onnaspeurlijke rijkdom van Christus.

1 Timotheüs 2 (naar ISA)
[7] Ik werd daartoe geplaatst als een heraut en een apostel - ik zeg de waarheid, ik lieg niet - als een leraar van de natiën in kennis en waarheid.

2 Timotheüs 1 (naar ISA)
[11] En ik werd daartoe geplaatst als heraut, apostel en leraar van de natiën.

apostel
Als wij het woord van de waarheid correct verdelen, erkennen wij dat Jakobus, Petrus en Johannes een bediening hadden voor de besnijdenis (Gal. 2:9), het Joodse volk.

Paulus is de apostel van de natiën (Rom. 11:13; 1 Tim. 2:7) en in zijn brieven vinden wij de boodschap die rechtstreeks aan ons, gelovigen uit de natiën, is gericht. Hij is de apostel die de waarheden omtrent de ecclesia, het lichaam van Christus, bekend mocht maken (Ef. 3:3-7; Kol. 1:26-27).

Maar dat betekent niet dat de waarheden die Paulus openbaart, niet terug te vinden zijn in de Hebreeuwse geschriften en in de evangeliën. Juist omdat Paulus de diepere betekenis ervan bekendmaakt, kunnen wij in oude geschiedenissen en rituelen, in heel de Schrift, ontdekken wat daarin verborgen ligt.

een andere beduiding
Paulus zelf gaat ons hierin voor als hij spreekt over het verhaal van Abraham, die twee vrouwen had, Sarah en Hagar (Gal.4:20-31). Hij laat zien dat deze twee vrouwen een andere beduiding hebben en staan voor geestelijke werkelijkheden. In de geschiedenis van Sarah en Hagar en de twee zonen die zij voortbrachten, Izak en Ismaël, ligt een diepere zin. Of zoals de Statenvertaling vertaalt: *hetwelk dingen zijn die andere beduiding hebben* (Gal. 4:24).

De Galaten wilden onder de wet leven, maar Paulus vraagt hun: “horen jullie de wet niet?” (Gal. 4:21). Vervolgens laat hij zien welke diepere betekenis in de geschiedenis van Sara en Hagar ligt.

typologisch
In 1 Korinthe 10 spreekt Paulus over de dingen die het volk Israël in de woestijn overkwamen. Hij zegt hierover: deze dingen nu zijn typen van ons geworden (1 Kor. 10:6) en deze dingen overkwamen hen typologisch, en het werd geschreven tot attendering van ons (1 Kor. 10:11). Hij zegt dus niet: dit is het oude testament en wij hebben daar niets mee te maken. Integendeel, deze geschiedenissen zijn tot onze attendering opgeschreven en we zouden acht geven op de typologie die we erin vinden.

5. niet recht snijden = géén woord van de waarheid (slot)

De brieven van de apostel Paulus zijn voor ons, gelovigen uit de natiën, en rechtstreeks aan ons gericht. De brieven van de andere apostelen kunnen we lezen, maar ze gaan niet over ons, ze zijn bestemd voor Israël. Als we de zaken die we daarin lezen wel rechtstreeks op onszelf betrekken, is dat *misplaatst*. Het zijn Bijbelse waarheden, maar niet wanneer we ze verkeerd toepassen.

voorbeeld
Als we het gedeelte in de tweede Timotheüsbrief waar Paulus spreekt over het recht snijden van het woord van de waarheid, nader bezien, wordt dit nog duidelijker. Paulus noemt namelijk direct daarna twee mensen bij wie we zien wat er gebeurt wanneer het woord van de waarheid niet recht wordt gesneden:

2 Timotheüs 2 (naar ISA)
[15] Beijver jezelf wel beproefd voor God te presenteren, als een werker, die zich niet hoeft te schamen, maar die het woord van de waarheid recht snijdt.
[16] Maar sta af van de onheilige, lege klanken, want zij zullen de oneerbiedigheid nog meer

doen toenemen,
[17] en hun woord zal zich als gangreen verspreiden. Tot hen behoren Hymeneüs en Filetus,
[18] die van de waarheid afwijken en zeggen, dat de opstanding al heeft plaatsgevonden,
waardoor zij het geloof van sommigen omver werpen.

opstanding
De opstanding is een waarheid, die in de Schrift wordt geleerd. We vinden de opstanding bijvoorbeeld uitgebreid beschreven door Paulus in 1 Korinthe 15. Daar wordt gesproken over de opstanding van Christus en over het resultaat en de reikwijdte daarvan: de levendmaking van alle mensen (1 Kor. 15:22).

misplaatst
Hymeneüs en Filetus ontkenden de opstanding niet, maar zij zeiden dat de opstanding *al* had plaatsgevonden. Zij plaatsten een waarheid op het verkeerde moment en sneden daarmee het woord van de waarheid niet recht. Paulus stelt dat zij hiermee van de waarheid afwijken (2 Tim. 2:18).

ernstig
Paulus neemt deze dwaling zeer ernstig. Hij zegt geen dingen als: “daar kun je nu eenmaal anders over denken”, maar veroordeelt hun onderwijs in harde woorden: “Hun woord zal zich als gangreen verspreiden”. Gangreen is een ernstige aandoening waarbij *lichaamsweefsel* aangetast wordt en afsterft. Dat maakt de vergelijking met de ecclesia, het *lichaam* van Christus, treffend.

de wet
Naast de eerder genoemde voorbeelden, zoals de woorden van Jezus tijdens Zijn aardse bediening en de woorden van de Twaalf tot het huis van Israël, is misschien wel het duidelijkste voorbeeld van het recht snijden van het woord van de waarheid het principe van de wet.

Galaten 3 (naar ISA)
[24] Zodat de wet onze kindergeleider is geworden tot Christus, opdat wij uit geloof gerechtvaardigd zullen worden.
[25] Maar met het komen van het geloof zijn wij niet meer onder de kindergeleider.

pedagoog
Het woord dat in vers 24 en vers 25 vertaald is met *kindergeleider* is het Griekse *paidagōgos*. Dat was iemand die een kind begeleidde en onder toezicht hield. Wij zijn niet meer onder deze kindergeleider, onder de wet, zegt Paulus. De wet was aan één volk gegeven: Israël, en voor een bepaalde tijd: van Mozes tot Christus.

De wet was namelijk gegeven totdat het Zaad gekomen zou zijn (vers 19). Het Zaad is Christus (vers 16). Nu het geloof is gekomen (vers 25), zijn wij niet meer onder de wet, niet meer onder deze opvoeder. Wij zijn onder de genade (Rom. 6:14).

Wanneer wij het woord niet recht snijden, kunnen we ons wel op een Bijbelse waarheid beroepen, maar doordat we die verkeerd plaatsen, spreken we niet langer het woord van de waarheid.

Een beproefd werker kent de waarheden van het woord van God, gelooft ze en weet ze juist te plaatsen.